

Cuprins

<i>Lista de abrevieri</i>	21
<i>Mulțumiri</i>	25
<i>Introducere</i>	27

Partea I

Uniunea Europeană

Capitolul I

Integrarea europeană văzută în procesualitatea sa	33
I.1. „Ideea europeană”	33
I.1.1. Inițiativa lui Aristide Briand	33
I.1.2. Federalismul european	35
I.1.3. Planul Marshall	37
I.1.4. Congresul de la Haga	39
I.2. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului	40
I.2.1. Contextul istoric	40
I.2.2. Planul Schuman	40
I.2.3. Obiectivele Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului	42
I.3. Comunitatea Europeană de Apărare și Comunitatea Politică Europeană	43
I.4. Comunitatea Economică Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice. Tratatul de la Roma (1957)	46
I.4.1. Obiective	47
I.4.2. Sistemul instituțional	48
I.4.2.1. Comisia	48
I.4.2.2. Consiliul	48
I.4.2.3. Adunarea Parlamentară	49
I.4.2.4. Curtea de Justiție	49
I.5. <i>Achèvement, approfondissement, élargissement</i> (1958-1986)	49
I.5.1. <i>Achèvement, approfondissement, élargissement</i>	49
I.5.2. Apariția Asociației Europene a Liberului Schimb	51

I.5.3.	Prima extindere a Comunităților Europene	51
I.5.4.	A doua și a treia extindere	52
I.5.5.	Dezvoltarea instituțională și consolidarea dimensiunii de integrare	52
I.6.	Etapa reformelor majore : Actul Unic European (1986) și Tratatul de la Maastricht (1992). Apariția Uniunii Europene	54
I.6.1.	Actul Unic European	54
I.6.2.	Tratatul de la Maastricht	56
I.7.	Dezvoltarea Uniunii Europene : Tratatul de la Amsterdam (1992) și Nisa (2000)	59
I.7.1.	Cea de-a patra extindere și crearea Spațiului Economic European	59
I.7.2.	Continuarea reformei UE	60
I.8.	Consolidarea Uniunii Europene între 2000 și 2007. Extinderea UE spre PECOS, dar și adoptarea Tratatului privind instituirea unei Constituții pentru Europa și a noului Tratat de reformă al UE. Modificări ale sistemului instituțional și ale procesului decizional	61
I.8.1.	„Marea extindere” și reforma instituțională a UE	64
I.8.1.1.	Criteriile de aderare ale PECOS	64
I.8.1.2.	Procedura negocierilor UE-PECOS. „Ecuția extinderii”	65
I.8.1.3.	Extinderea UE spre PECOS, proces global, inclusiv și evolutiv. Modelul „stadionului” și cel al „regatei”	70
I.8.1.4.	Strategia de preaderare, Strategia consolidată de preaderare și Parteneriatul pentru aderare	74
I.8.1.5.	Influența „Marii extinderi” asupra instituțiilor și politicilor comune. Reforma instituțională a UE.....	76
I.8.2.	Continuarea procesului de integrare. Noi evoluții la nivel instituțional și decizional	89
I.8.2.1.	Tratatul privind instituirea unei Constituții pentru Europa (2004)	89
I.8.2.2.	Tratatul de reformă (Lisabona 2007) : un document ce „recuperează” ideile de bază ale Tratatului Constituțional	99

Capitolul II

Obiectivele, actorii, metoda și natura procesului	101
II.1. Obiectivele	101
II.1.1. Asigurarea păcii	101
II.1.2. Unificarea economică	102
II.1.3. Unificarea politică	103
II.1.4. Dimensiunea socială.....	104
II.1.5. Adoptarea deciziilor	105
II.2. Actorii	106
II.2.1. Actori naționali vs actori supranaționali	106
II.2.2. Rolul statelor membre	110
II.2.3. Rolul Consiliului European	110
II.2.4. Rolul instituțiilor comunitare	111

II.3.	Metoda	III
II.3.1.	Cooperarea	III
II.3.2.	Integrarea	II2
II.4.	Natura procesului. Progresivitatea integrării	113
II.4.1.	Dimensiunea politică a procesului de integrare și caracterul său unitar	113
II.4.2.	Dimensiunea juridică	116
II.4.2.1.	Originea convențională a Comunităților Europene și a dreptului comunitar	116
II.4.2.2.	Condiția formală de organizații internaționale	119
II.4.2.3.	Factori comunitari și interguvernamentali ai sistemului instituțional	120
II.4.2.4.	Considerații finale	122
II.4.3.	Progresivitatea integrării	124
Capitolul III		
	Competențe	129
III.1.	Originea competențelor comunitare	129
III.2.	Clasificarea competențelor UE	130
III.2.1.	Controlul îndeplinirii prevederilor tratatelor	130
III.2.2.	Acțiunea comunitară în vederea dezvoltării CE/UE	131
III.3.	Caracterizarea generală a competenței comunitare	132
III.4.	Competențe comunitare vs competențe naționale	134
III.4.1.	Ireversibilitatea competenței comunitare	134
III.4.2.	Exercitarea efectivă a competențelor de către instituțiile comunitare	135
III.4.3.	Carențe în exercitarea competențelor	136
III.5.	Competențe comunitare exclusive	137
III.6.	Competențe comunitare partajate sau mixte	139
III.6.1.	Subsidiaritatea	140
III.7.	Competențe implicite și evolutive	141
III.8.	Completarea competențelor comunitare ca efect al art. 235 TCE	143
Capitolul IV		
	Sistemul normativ	147
IV.1.	Considerații generale	147
IV.2.	Sursele dreptului comunitar	148
IV.2.1.	Tratatele	148
IV.2.2.	Dreptul derivat	152
IV.2.2.1.	Regulamentul	152
IV.2.2.2.	Directiva	153
IV.2.2.3.	Decizia	154
IV.2.2.4.	Acte neangajante de drept derivat: Recomandări, Avize, Rapoarte, Poziții și Acțiuni Comune	155

IV.2.2.5.	Dreptul derivat în Tratatul CECO/CECA	156
IV.2.2.6.	Concluzii asupra dispozițiilor normative ale Comunităților	158
IV.2.3.	Jurisprudența	158
IV.2.3.1.	Considerații generale	158
IV.2.3.2.	Natura juridică a Curții de Justiție a Comunităților Europene	159
IV.2.3.3.	Componenta Curții de Justiție	160
IV.2.4.	Aplicarea dreptului comunitar	161
IV.2.4.1.	Considerații generale	161
IV.2.4.2.	Aplicarea dreptului comunitar la nivel național	162
IV.2.4.3.	Aplicarea dreptului comunitar la nivelul instituțiilor comunitare	163
IV.2.4.4.	Principiul autonomiei instituționale și procedurale	163
IV.2.5.	Drept comunitar vs drept național	164
IV.2.5.1.	Supremația dreptului comunitar	164
IV.2.5.2.	Dreptul comunitar și constituțiile statelor membre	164
IV.2.6.	Dreptul comunitar și aderarea la UE	165

Partea a II-a

Instituții și proces decizional

Capitolul V		
Sistemul instituțional	169	
V.1.	Introducere	169
V.2.	Unificarea instituțională	170
V.3.	Unicitatea sistemului instituțional	172
V.4.	Originalitatea sistemului și contradicțiile sale	174
V.5.	Originalitatea puterilor în UE: decizională și de control	176
V.6.	Originalitatea competențelor în UE: specifice, punctuale, atribuite instituțiilor de către statele membre, funcționale	178
V.7.	Echilibrul instituțional: independență, dialog și respect reciproc	179
V.8.	Funcția publică comunitară	182
V.8.1.	Definiția funcției publice comunitare, accesul la aceasta și categoriile de funcționari	182
V.8.2.	Statutul funcționarilor comunitari	183
V.8.3.	Privilegiile și imunitățile Comunităților Europene și ale funcționarilor acestora	184
V.8.3.1.	Clădiri, bunuri, arhive	184
V.8.3.2.	Personalul aflat în serviciul Comunităților Europene	185
V.8.3.3.	Reprezentanțele permanente ale statelor membre și Misiunile statelor terțe	185

V.8.3.4. Regimul lingvistic	186
V.8.3.5. Sediile	186
Capitolul VI	
Parlamentul European	189
VI.1. Parlamentul European, parte a sistemului instituțional comun	189
VI.1.1. Considerații generale	189
VI.1.2. Cadrul instituțional. Asemănări și deosebiri față de un parlament național	190
VI.2. Alegerea PE prin sufragiu universal direct	192
VI.2.1. Baza juridică : art. 138.3 TCE	192
VI.2.2. Norma națională și regimul juridic al scrutinului	193
VI.3. Componentă și organizare	194
VI.3.1. Prezentare generală	194
VI.3.2. Statutul de membru al PE	196
VI.3.3. Incompatibilități	196
VI.3.4. Grupuri politice	197
VI.3.5. Organizarea activității PE	198
VI.3.6. Sistemul de vot. Cvorum	200
VI.4. Competențe	200
VI.4.1. Evoluția competențelor	200
VI.4.2. Competențe politice	201
VI.4.2.1. Considerații generale	201
VI.4.2.2. Interpelările	202
VI.4.2.3. Raportul general și rapoartele sectoriale	203
VI.4.2.4. Comisiile temporare de investigare	203
VI.4.2.5. Moțiunea de cenzură și votul de încredere (Comisia Europeană)	204
VI.4.2.6. Relația cu alte instituții ale UE	205
VI.4.2.7. Controlul politic asupra PESC și JAI	205
VI.4.2.8. Dreptul la petiție	205
VI.4.3. Competențe normative	206
VI.4.3.1. Considerații generale	206
VI.4.3.2. Inițiativa normativă	208
VI.4.3.3. Avizul consultativ	209
VI.4.3.4. Cooperarea dintre PE și Consiliu	211
VI.4.3.5. Codecizia PE-Consiliu	213
VI.4.3.6. Avizul conform	215
VI.4.4. Competențe bugetare	217
VI.4.5. Competențe internaționale	219
VI.4.6. PE, „gardianul” dreptului comunitar : recursul pentru inactivitate și recursul în anulare	219
VI.5. Apărătorul Poporului	220

VI.6. Continuarea reformei instituționale	221
VI.6.1. Tratatul de la Amsterdam	221
VI.6.2. Tratatul de la Nisa	224
Capitolul VII	
Consiliul Uniunii	229
VII.1. Consiliul, parte a sistemului instituțional comun	229
VII.2. Caracterul dual al Consiliului :	
instituție comunitară vs Conferință internațională	230
VII.2.1. Considerații generale	230
VII.2.2. Consiliul, instituție comună a UE	232
VII.2.3. Consiliul, Conferință a reprezentanților guvernelor statelor membre	232
VII.3. Componenta și unicitatea Consiliului	233
VII.4. Președinția Consiliului înțeleasă ca funcție publică	236
VII.4.1. Organizarea Consiliului	237
VII.4.2. Rolul Președinției Consiliului	239
VII.4.2.1. Impulsionarea, concilierea și asigurarea imparțialității acțiunii comunitare	239
VII.4.2.2. Reprezentarea UE	240
VII.5. Pregătirea activității Consiliului	241
VII.5.1. Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER) și dubla alteritate a membrilor săi. „Alianța” dintre Președinția COREPER și Comisie	241
VII.5.2. Secretariatul General al Consiliului	243
VII.6. Competențele Consiliului	243
VII.6.1. Competențele sintetice	244
VII.6.1.1. Puterea decizională	244
VII.6.1.2. Puterea consultativă (CECO/CECA)	246
VII.6.1.3. Coordonarea	246
VII.6.1.4. Relațiile externe	247
VII.6.1.5. PESC și JAI	247
VII.6.2. Competențe conforme cu locul ocupat în sistemul instituțional	247
VII.6.2.1. Coordonare și decizie	247
VII.6.2.2. Competențe normative	249
VII.6.2.3. Competențe bugetare	249
VII.6.2.4. Competențe executive	250
VII.6.2.5. Competențe internaționale	250
VII.6.2.6. Apărarea și impulsionarea dreptului comunitar	251
VII.7. Procesul decizional	251
VII.7.1. Procedura de vot. Majoritate simplă, calificată și unanimitate. „Compromisul de la Ioannina”	251
VII.7.1.1. Tratatul CE și CEEA	252

VII.7.1.2. Tratatul CECO/CECA	257
VII.7.2. Organizarea activității decizionale a Consiliului	257
VII.7.2.1. Sesiunile Consiliului și Ordinea de zi	257
VII.7.2.2. Regimul acordurilor Consiliului	258
VII.7.2.3. Votul condiționat și cel orientativ	261
VII.7.2.4. Particularitățile Consiliului CECO/CECA	261
VII.8. Evoluția procedurii de vot. Limitarea efectelor „Compromisului de la Luxembourg”	262
VII.9. Consiliul European, formațiune a Consiliului	263
VII.9.1. „Configurația” juridică particulară a Consiliului European	263
VII.9.2. Procesul de instituționalizare a Consiliului European	265
VII.9.2.1. Originea sa neconvențională	265
VII.9.2.2. Natura juridică : dreptul internațional	266
VII.9.3. Organizarea Consiliului European. Dualitatea sa funcțională	267
VII.9.3.1. Organizare	267
VII.9.3.2. Dualitatea funcțională.....	269
VII.10. Continuarea reformelor instituționale și decizionale	270
VII.10.1. Tratatul de la Amsterdam	270
VII.10.1.1. Reponderarea voturilor <i>vs</i> menținerea „privilegiului unanimității”	270
VII.10.1.2. Extinderea votului prin majoritate calificată (QMV)	273
VII.10.1.3. Reorganizarea Președinției Consiliului	275
VII.10.1.4. Consiliul European	275
VII.10.2. Tratatul de la Nisa	276
VII.10.2.1. Consiliul și Consiliul European	276
VII.10.2.2. „Reponderarea substanțială” a voturilor. Tripla majoritate	276
VII.10.2.3. Protocolul asupra extinderii UE. Consecințe instituționale	278
Capitolul VIII	
Comisia Europeană	283
VIII.1. Comisia Europeană, parte a sistemului instituțional comunitar	283
VIII.2. Componentă, statut, organizare, luarea deciziilor	284
VIII.2.1. Membrii Comisiei și alegerea lor	284
VIII.2.2. Statutul și mandatul Comisiei	287
VIII.2.3. Președintele și vicepreședinții Comisiei	288
VIII.2.4. Organizarea Comisiei și luarea deciziilor. Principiul „colegialității”	289
VIII.3. Competențele Comisiei	292
VIII.3.1. Considerații generale	292
VIII.3.2. Competențele sintetice ale Comisiei	293
VIII.3.2.1. Dreptul la inițiativă normativă	293

VIII.3.2.2. Competența decizională. Decizie proprie și „delegată”. Comitologie	296
VIII.3.2.3. Controlul îndeplinirii prevederilor dreptului comunitar. State și agenți privați	301
VIII.3.2.4. Clauzele de salvagardare. Derogare temporară de la normele comunitare vs măsură punitivă	304
VIII.3.2.5. Responsabilitatea politică a Comisiei	305
VIII.3.3. Competențele Comisiei în conformitate cu locul ocupat în sistemul instituțional	305
VIII.3.3.1. Îndeplinirea obiectivelor Tratatelor Constitutive	305
VIII.3.3.2. Apărarea și impulsivarea dreptului comunitar	307
VIII.3.3.3. Competențele Comisiei în sfera legislativă	308
VIII.3.3.4. Competențele executive ale Comisiei	309
VIII.3.3.5. Competențele bugetare ale Comisiei	309
VIII.3.3.6. Competențele internaționale ale Comisiei	310
VIII.4. Continuarea reformelor instituționale și decizionale	311
VIII.4.1. Tratatul de la Amsterdam	311
VIII.4.2. Tratatul de la Nisa	312
VIII.4.2.1. Considerații generale	312
VIII.4.2.2. Dispoziții referitoare la Președinte și ceilalți membri ai Comisiei	313
VIII.4.2.3. Organizarea Comisiei și întărirea puterilor Președintelui acesteia	313
VIII.4.2.4. Protocolul asupra extinderii UE (articolul 4)	314
Capitolul IX	
Curtea de Justiție	315
IX.1. Curtea de Justiție, parte a sistemului instituțional al Comunităților Europene	315
IX.2. Natura juridică	316
IX.3. Componentă și statut	317
IX.3.1. Judecătorii	318
IX.3.2. Avocații generali	319
IX.3.3. Statutul judecătorilor și avocaților generali	319
IX.3.4. Secretarul general	320
IX.4. Organizare și funcționare	320
IX.4.1. Plenul și secțiile Curții	320
IX.4.2. Organizarea administrativă	320
IX.4.3. Regim lingvistic	321
IX.5. Tribunalul de Primă Instanță	321
IX.5.1. Competențele TPI	321
IX.5.2. Organizare și funcționare	322
IX.5.3. Recursul în anulare	323
IX.6. Proceduri	323

IX.6.1.	Caracterizare generală : procedură mixtă, specifică, publică și în prezența părților	324
IX.6.2.	Faza scrisă	324
IX.6.3.	Faza orală	324
IX.6.4.	Concluziile avocatului general, deliberări, sentință	325
IX.7.	Continuarea reformelor instituționale	325
IX.7.1.	Tratatul de la Amsterdam	325
IX.7.2.	Tratatul de la Nisa	326
Capitolul X		
	Alte instituții. Organisme auxiliare	329
X.1.	Alte instituții	329
X.1.1.	Curtea de Conturi	329
X.1.1.1.	Curtea de Conturi, parte a sistemului instituțional	329
X.1.1.2.	Componenta Curții de Conturi	330
X.1.1.3.	Competențele Curții de Conturi	330
X.1.1.4.	Organizare, reguli și proceduri	332
X.1.1.5.	Perfecționarea funcționării Curții de Conturi. Tratatul de la Amsterdam	332
X.1.2.	Banca Centrală Europeană (BCE) și Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC)	332
X.1.2.1.	BCE și SEBC	332
X.1.2.2.	Perfecționarea funcționării BCE. Tratatul de la Nisa	333
X.2.	Organisme auxiliare ale UE	334
X.2.1.	Considerații generale	334
X.2.2.	Comitetul Economic și Social (CES). Dimensiunea socioeconomică a CE/CEEA	335
X.2.2.1.	CES și democratizarea CE/CEEA	335
X.2.2.2.	Componenta și structura CES	335
X.2.2.3.	Competențele CES	337
X.2.2.4.	Organizarea internă a CES	338
X.2.2.5.	Reforma instituțională	339
X.2.3.	Comitetul Regiunilor (CR). Dimensiunea instituțională a subsidiarității	339
X.2.3.1.	CR, prezentare generală	339
X.2.3.2.	Componentă și reprezentativitate politică. CR și autonomia administrativă a statelor membre	340
X.2.3.3.	Organizare și competențe	341
X.2.3.4.	Reforma instituțională	342
X.2.4.	Comitetul CECO/CECA	343
X.2.5.	Banca Europeană de Investiții. Rolul său în integrarea economiilor statelor membre și realizarea coeziunii economico-sociale	343
X.2.5.1.	Banca Europeană de Investiții, instituție publică internațională aflată în serviciul UE ...	343
X.2.5.2.	Funcții și obiective	344

X.2.5.3.	Organizare și resurse financiare	345
X.2.5.4.	Reforma tratatelor și BEI	345
X.2.6.	Agențiile UE	345
X.2.6.1.	Agențiile comunitare	346
X.2.6.2.	Agențiile de cooperare în materie de politică externă și securitate comună	347
X.2.6.3.	Agențiile de cooperare polițienească și judiciară în materie penală (JAI)	347
X.2.6.4.	Agențiile executive	348
Capitolul XI		
	Relațiile interinstituționale și procesul decizional	349
XI.1.	Comisia Europeană și elaborarea propunerilor normative	349
XI.1.1.	Reflecție, elaborare și impulsioneare a dreptului comunitar. Analiza internă a propunerii normative	349
XI.1.2.	Rolul experților naționali	350
XI.1.3.	Influența grupurilor de interese economice și socioprofesionale	351
XI.1.4.	Transparență și subsidiaritate în elaborarea propunerilor	352
XI.1.4.1.	Transparența	352
XI.1.4.2.	Subsidiaritatea	353
XI.2.	Consiliul și procesul decizional	353
XI.3.	„Dialogul clasic” Comisie-Consiliu	354
XI.3.1.	Inițiativa normativă a Comisiei, prima etapă a dialogului	354
XI.3.2.	Prezența Comisiei în sesiunile Consiliului și în COREPER	355
XI.3.3.	Inițiativa Comisiei, obligație juridică	356
XI.3.4.	Extinderea dialogului Comisie-Consiliu	356
XI.4.	Rolul Reprezentanțelor permanente ale statelor membre pe lângă CE	357
XI.5.	Avizele instituționale	358
XI.5.1.	Avizul Parlamentului European	358
XI.5.1.1.	Examinarea bazei juridice în vederea diminuării (eliminării) conflictelor interinstituționale și a insecurității juridice	358
XI.5.1.2.	Examinarea respectării subsidiarității și a drepturilor fundamentale	359
XI.5.1.3.	Opțiunile PE în cazul Avizului consultativ și al „primei lecturi”	360
XI.5.1.4.	Paralelismul examinării propunerii normative a Comisiei și transparența legislativă	361
XI.5.1.5.	Noul Aviz consultativ și aprobarea normelor de aplicare	362
XI.5.2.	Avizele Comitetului Economic și Social și ale Comitetului Regiunilor	363
XI.6.	COREPER și examinarea propunerilor legislative. „Grupul Anticii”	363
XI.7.	Deliberările Consiliului	365
XI.7.1.	Partea „A” a Ordinii de zi	365

XI.7.2.	Partea „B” a Ordinii de zi	366
XI.7.3.	Procedura scrisă	367
XI.7.4.	Alterarea echilibrului instituțional și a procesului decizional	367
XI.7.5.	Transparența procesului decizional, caracterul democratic al instituțiilor comune și încrederea cetățenilor în administrația comunitară	368
XI.7.6.	Verificarea respectării principiilor competenței, atribuirii, subsidiarității și proporționalității	369
XI.8.	Procedura Cooperării în luarea deciziilor	370
XI.8.1.	„Prima lectură”	370
XI.8.2.	„A doua lectură”	370
XI.8.3.	Reflecții generale asupra Cooperării	371
XI.9.	Procedura Codeciziei (art. 189B)	372
XI.9.1.	„Prima lectură”	372
XI.9.2.	„A doua lectură”	373
XI.9.3.	„A treia lectură”. Eliminarea „privilegiului propunerii Comisiei” ..	374
XI.9.4.	Asimetria PE-Consiliu în procesul decizional	376
XI.9.5.	Revizuirea procedurii de Codecizie	376
XI.10.	Perfecționarea procesului decizional	377
XI.10.1.	Tratatul de la Amsterdam	377
XI.10.1.1.	Creșterea rolului PE în luarea deciziilor	377
XI.10.1.2.	Principalele domenii ale reformei	377
XI.10.1.4.	Mentținerea unanimității sau a acordului comun al statelor membre	379
XI.10.2.	Tratatul de la Nisa	380

Partea a III-a

Consolidare instituțională și decizională

Capitolul XII

Convenția privind viitorul Europei	385
XII.1. Convocarea unei „Convenții privind viitorul”, expresie a democratizării procesului de reformă instituțională și decizională	385
XII.1.1. Funcționarea Convenției	385
XII.1.2. Faza I: Ascultarea	386
XII.1.3. Faza a II-a: Studiul și deliberarea	386
XII.1.4. Faza a III-a: Redactarea	387
XII.2. Proiectul Tratatului prin care se instituie o Constituție pentru Europa	390
XII.2.1. Ce era „Constituția Europeană” ?	391
XII.2.2. Era nevoie de o Constituție Europeană dacă fiecare stat membru avea o Constituție proprie ?	392
XII.2.3. Cum era organizată și ce noutăți aducea Constituția Europeană ?	392

XII.3. Consolidarea modelului politic	395
XII.4. Constituționalizarea modelului european de societate	400
XII.5. Delimitarea competențelor, simplificare normativă și decizională în UE	403
XII.6. Reforma instituțională și decizională a UE	405
XII.7. Reforma politicilor	408
XII.7.1. Consolidarea PESC	408
XII.7.2. Apariția unei Politici europene de apărare	409
XII.8. Constituția Europeană și ratificarea sa	411
XII.9. Concluzii	412
Capitolul XIII	
Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa	415
XIII.1. CIG : acceptarea și perfecționarea modelului de reformă propus de Convenție	415
XIII.1.1. CIG : confirmarea Convenției ca „Adunare Constituantă”	415
XIII.1.2. Statele membre își însușesc finalitatea politică a UE	417
XIII.1.3. Acceptarea modelului de tratat propus în Convenție	420
XIII.2. Cine avea competența de a stabili competențele UE ?	421
XIII.3. Reforma instituțională	423
XIII.3.1. Parlamentul European	424
XIII.3.2. Consiliul European, instituție a UE	424
XIII.3.3. Consiliul	425
XIII.3.4. Președinția Consiliului. Apariția „Președințiilor colective”	425
XIII.3.5. Amânarea reformei Comisiei	425
XIII.4. Perfecționarea procesului decizional	426
XIII.4.1. Simplificare decizională. Progrese și limite	426
XIII.4.2. Majoritate calificată vs unanimitate. „Frânele de urgență”	427
XIII.4.2.1. Unanimitatea	428
XIII.4.2.2. „Frânele de urgență”	428
XIII.4.3. Depășirea vechilor limite decizionale. Flexibilizarea acestora prin instrumentul „revizuirii simplificate”	428
XIII.5. Alte modificări	429
XIII.5.1. Preambulul	430
XIII.5.2. Model, valori, obiective	430
XIII.5.3. Egalitatea statelor membre în raport cu UE	430
XIII.5.4. Carta Drepturilor Fundamentale	431
XIII.5.5. Pactul de Stabilitate și Creștere economică	431
XIII.5.6. EUROGRUP	431
XIII.5.7. Procedura bugetară	431
XIII.5.8. Perfecționarea politicii externe	431
XIII.5.8.1. Înființarea funcției de „ministru” european al Afacerilor Externe	431
XIII.5.8.2. Serviciul European de Acțiune Externă	432

XIII.5.9. Apariția formală a Politicii de apărare	432
XIII.5.9.1. Clauza „apărării reciproce”	433
XIII.5.9.2. „Cooperarea structurată permanentă”, formă a Cooperării consolidate	433
XIII.5.9.3. Agenția Europeană de Armament, Cercetare și Capacități Militare	433
XIII.5.9.4. Modelul european de apărare	433
XIII.6. Ratificarea tratatului	434
Capitolul XIV	
Tratatul de la Lisabona (2007)	437
XIV.1. Dilema decizională : ponderare regresivă vs dublă majoritate	437
XIV.1.1. Miza jocului : redistribuirea puterii	437
XIV.1.2. Majoritate calificată + minoritate de blocaj = consens ?	439
XIV.1.3. Puterea votului – capacitatea de a influența dezvoltarea Uniunii ..	441
XIV.1.4. De la tripla la dubla majoritate. „Resuscitarea Compromisului de la Ioannina”	442
XIV.1.5. Dubla majoritate rezolva „problema” statelor mari, dar „scotea din joc” statele mici	443
XIV.2. Soluții la „impasul constituțional”.	
Posibilitatea redactării și aprobării unui nou tratat	444
XIV.2.1. Căutarea ieșirii din „labirintul constituțional”	444
XIV.2.2. Opțiunea rațională : convocarea unei CIG având un mandat clar și adoptarea unui nou tratat care să poată fi ratificat până în iunie 2009	445
XIV.2.3. Variantele posibile ale noului tratat	445
XIV.2.3.1. Menținerea Tratatului Constituțional	445
XIV.2.3.2. Negocierea unui nou tratat bazat pe cel de la Nisa ...	446
XIV.2.3.3. Negocierea unui nou tratat bazat pe cel Constituțional ..	446
XIV.2.4. Tratatul simplificat/redus	447
XIV.2.4.1. Identificarea și menținerea „coloanei vertebrale” a Tratatului Constituțional	447
XIV.2.4.2. Renunțarea la caracterul formal-constituțional al tratatului, dar salvarea „noii UE”	447
XIV.2.4.3. Recuperarea conținutului Tratatului Constituțional. Poziția diferitelor state. Adevăratele teme de negociere ale noului tratat	448
XIV.2.4.4. Ratificarea noului tratat	451
XIV.2.5. Crearea unor mecanisme care să permită o anume „flexibilitate constituțională”	452
XIV.3. Consiliul European din 21-22 iunie 2007 și noile tratate :	
Tratatul UE și Tratatul de Funcționare al UE	453
XIV.3.1. Mandatul Consiliului European	453
XIV.3.2. Un tratat superior celui de la Nisa, dar inferior celui Constituțional. UE, subiect de drept internațional	453

XIV.3.3. Conferința Interguvernamentală și conținutul noilor tratate. Salvarea Tratatului Constituțional	454
XIV.4. Raportul Lamassoure-Severin referitor la componența PE	457
XIV.4.1. Avantajele și dezavantajele acestui proiect.....	457
XIV.4.2. Propuneri alternative	459
XIV.5. Concluzii privind modificările efectuate prin Tratatul de la Lisabona.....	461
Concluzii	463
Anexe	469
<i>Bibliografie</i>	491
<i>Index</i>	513

Capitolul V

Sistemul instituțional

V.1. Introducere

Așa cum arătam, obiectivele Comunităților Europene trebuie atinse prin intermediul unor entități numite *instituții comunitare*. Chiar dacă există și alte organisme menite să dezvolte funcții în acest sens, chiar dacă statele membre au și ele obligații de acest fel, instituțiile comunitare sunt cele responsabile direct.

Aceste instituții sunt :

- Parlamentul European ;
- Comisia Europeană ;
- Consiliul ;
- Curtea de Justiție ;
- Curtea de Conturi ;
- Banca Centrală Europeană.

Codificarea acestei „ordini instituționale” o găsim în art. 4 TCE, art. 3 TCEEA și art. 7 TCECA.

Mai trebuie spus că vorbim despre „instituții comune”, având „competențe diferite”, în funcție de tratatul (CECO/CECA, CEE, CEEA) în limitele cărora acționează.

O particularitate a instituțiilor comunitare este aceea că membrii lor sunt aleși sau numiți de către statele membre sau corpul electoral al acestora, dar niciodată de către membrii altei instituții comunitare, ceea ce le garantează independența reciprocă și asigură menținerea echilibrului de puteri¹.

Așa cum instituțiile comunitare sunt comune celor două Comunități Europene², aceleași instituții sunt comune și UE, în sensul că aceasta nu are un cadru instituțional distinct de cel comunitar. Trebuie însă precizat că, atunci când aceste instituții acționează în cadrul TUE, vor adopta măsurile – „Pozițiile” și „Acțiunile Comune” – prevăzute în TUE, dar nu vor adopta actele tipice ale acestor instituții înțelese ca instituții comunitare (Regulamente, Directive etc.). Identitatea dintre cadrul instituțional al UE și cel comunitar este consfințită prin art. C1 TUE, unde se semnalează că „Uniunea va avea un cadru instituțional unic care va garanta coeziunea și continuitatea acțiunii sale în scopul atingerii obiectivelor acesteia, respectând și dezvoltând *acquis*-ul comunitar”.

---

1. Singura excepție o constituie Curtea de Conturi, ai cărei membri sunt numiți de către Consiliu, în urma consultării PE.
2. Reamintim că CECO/CECA a fost absorbită de către CE.

Faptul că fiecare instituție va acționa, după caz, în funcție de tratate este recunoscut în art. E TUE, unde se arată că: „PE, Consiliul, Comisia, Curtea de Justiție își vor exercita competențele în condițiile și scopurile prevăzute în dispozițiile Tratatelor Constitutive ale Comunităților Europene și ale tratatelor ce le-au modificat, cât și în Tratatul Uniunii Europene”.

În cazul Consiliului – instituția care adoptă cu cea mai mare frecvență deciziile rezultate din exercitarea competențelor prevăzute în TUE –, acesta și-a modificat denumirea în „Consiliu al Uniunii”. Nici Comisia, nici Curtea de Justiție nu au trecut la denumirea de „Comisie” sau de „Curte a Uniunii”, rămânând la cele anterioare.

V.2. Unificarea instituțională

Când au fost înființate Comunitățile Europene, Tratatul Constitutiv al acestora stabileau câte un sistem instituțional propriu, fiecare având denumiri și competențe specifice respectivelor instituții. Exemplul cel mai clar îl constituie Înalta Autoritate a CECO/CECA (1951), stabilită ca instituție cu putere de decizie, față de Comisia CEE sau a CEEA care nu mai avea aceeași forță decizională.

Altfel spus, în 1957 rețeaua instituțională era formată din trei instituții absolut independente de statele membre (Înalta Autoritate și cele două Comisii), la care se adăugau trei Consilii, trei Adunări Parlamentare și trei Curți de Justiție. Pentru funcția consultativă socioeconomică exista un Comitet Consultativ (TCECO/CECA) și două Comitete Economice și Sociale (TCEE și TCEEA).

Era evident că nu avea sens această multiplicare a instituțiilor și organelor auxiliare pentru cele trei organizații internaționale, deoarece, chiar dacă aveau obiective economice specifice¹, constituiau parte a aceluiași proces unitar de integrare politică și economică progresivă².

De aceea, unificarea PE, pe de o parte, și, pe de alta, a Curții de Justiție s-a realizat odată cu semnarea simultană a tratatelor CEE și CEEA și a „Convenției referitoare la unele instituții comune”. Această Convenție a unificat cele două Adunări ale CEE și CEEA cu cea a CECO/CECA, dar și cele două Curți ale CEE și CEEA cu cea existentă deja a CECO/CECA.

În realitate, niciodată nu am avut trei Adunări Parlamentare și nici trei Curți de Justiție, deoarece de la 1 ianuarie 1958 am avut câte o Adunare Parlamentară și câte o Curte de Justiție pentru toate cele trei organizații internaționale, chiar dacă instituțiile unificate sau comune ale celor trei continuau să-și exercite competențele și puterile conform celor atribuite lor de către cele trei tratate și în condițiile prevăzute de acestea, dar și în Convenția de unificare. În plus, această Convenție a unificat și Comitetele Economice și Sociale ale CEE și CEEA, dar nu și pe cel al CECO/CECA, care s-a menținut, dat fiind caracterul său sectorial.

Această unificare din 1957 nu a fost deosebit de dificilă, dat fiind faptul că tratatele CEE și CEEA, nefiind încă operaționale, s-au adăugat competențelor Adunării Parlamentare

---

1. CECO/CECA – piața comună a cărbunelui și oțelului, CEE – libera circulație a bunurilor, serviciilor, persoanelor și capitalurilor, CEEA – piața comună a energiei atomice.

2. Între multe alte argumente, cele trei organizații internaționale erau formate din aceiași actori statali.

și ale Curții de Justiție existente, prevăzute în TCEE și TCEEA. În felul acesta, noile instituții nu mai deserveau o organizație (CECA/CECO), ci trei (CEE, CECO/CECA și CEEA). În cazul Comitetelor Economice și Sociale ale CEE și CEEA nu a existat nici o problemă de unificare, deoarece erau nou-înființate, asemenea organizațiilor pe care le deserveau.

Unificarea Comisiei și a Consiliului nu era la fel de ușoară, ea realizându-se mai târziu prin Tratatul de Fuziune din 8 aprilie 1965 (intrat în vigoare la 1 iulie 1967), care a creat câte un Consiliu și o Comisie pentru Comunitățile Europene.

Această unificare era necesară dacă se dorea un proces coerent și eficace de integrare europeană. Iată doar un exemplu: Înalta Autoritate deținea competențe în materie de cărbune, Comisia CEE în sectorul petrolului, iar Comisia CEEA în ceea ce privește energia atomică. Era dificil să se elaboreze o politică energetică comunitară coerentă, fiecare dintre cele trei instituții având buget propriu, organizare administrativă distinctă, servicii, proceduri, oameni și idei diferite.

Unificarea Comisiilor a reclamat eforturi serioase: cele trei instituții funcționau deja, perioadele de mandat și numirea Înaltei Autorități CECA/CECO și a Comisarilor CEE și CEEA erau diferite, iar competențele acestora se deosebeau și ele foarte mult. De aceea, unificarea a constituit un prilej pentru o dezbatere pe fond: era bine să se reducă competențele Înaltei Autorități la nivelul celor existente în cazul Comisarilor sau, dimpotrivă, competențele acestora să fie ridicate la nivelul celor ale Înaltei Autorități?

Desigur, europeniștii doreau mai multă competență pentru comisari, echivalentă cu cea a CECA/CECO, considerată în măsură să reprezinte interesul supranațional fără de care procesul de unificare era dificil de înțeles. Interguvernamentalistii, dimpotrivă, doreau o Comisie mai aproape de cea a CEE.

Soluția practică a creării unei comisii unice s-a găsit prin numirea aceluiași persoane (șase la număr) pentru a deservi cele trei comunități, având numiri și perioade de mandat unificate, organizare administrativă și buget unic. Se mențineau însă competențele stabilite de către fiecare tratat în parte. Altfel spus, dacă judecau o speță ce ținea de CEEA, dreptul comunitar la care se făcea referire era cel al TCEEA. La fel în cazul CEE sau CECO/CECA. Existau și excepții de la această regulă:

- în cazul moțiunii de cenzură asupra Comisiei, care, pentru CECA/CECO, era posibilă numai la momentul prezentării raportului anual, s-a decis unificarea prevederilor din tratate, astfel încât moțiunea să poată fi prezentată în orice moment;
- o altă excepție a fost menținerea titlaturii de *Înalta Autoritate* în cazul CECA/CECO¹.

Unificarea Consiliului celor trei Comunități nu a fost dificilă deoarece ele erau formate din reprezentanții guvernelor statelor membre, adică persoane diferite ce participau la reuniuni în funcție de „formatul” acestora. Dată fiind această componentă diferită și variabilă, cele trei Consilii aveau deja dezvoltate servicii administrative și organisme auxiliare comune (Secretariatul General al Consiliului).

Deși competențele Consiliului în cazul CECA/CECO erau destul de limitate, dar destul de largi în cazul CEE și CEEA, soluția la care s-a ajuns a fost crearea unui consiliu unic ce conserva competențele pe care i le conferea fiecare din cele trei tratate

1. La care s-a renunțat odată cu adoptarea TUE, singurul articol care menține această denumire fiind art. 7 TCECA.

(la fel ca în cazul Comisiei) și având o ușoară tendință de armonizare a regulilor CEEA/CECO cu cele ale CEE și CEEA (mai ales pe problematica Președinției Consiliului, a votului din Consiliu și a competențelor bugetare).

Cadrul unificării Consiliului a fost completat prin crearea Comitetului Reprezentanților Permanenți (COREPER) ca unic organ auxiliar de pregătire a ședințelor de Consiliu. În cazul CECO/CECA, care nu avea prevăzut prin tratat un asemenea organism auxiliar, a fost totuși creat, prin regulamentul unui consiliu special de miniștri, un Comitet de Coordonare (COCOR). Odată cu Tratatul de Fuziune, COCOR și Comitetele CEE și CEEA au fuzionat într-un COREPER unic al celor trei Comunități.

Menționăm aici faptul că unificarea instituțiilor și a organismelor auxiliare s-a realizat din punct de vedere organic sau structural, fără a fi afectate competențele pe care fiecare tratat le atribuia respectivelor instituții și organisme și nici modul de funcționare sau de exercitare a competențelor. Așadar, nu a avut loc și o unificare automată a competențelor.

Dar dacă unificarea instituțiilor nu ajungea automat la cea a competențelor, cu atât mai puțin ne putem imagina că, odată unificate instituțiile, s-au unificat și organizațiile, adică cele trei Comunități. Juridic vorbind, după apariția UE, chiar și astăzi avem Comunități distincte cu instituții comune, deși CECO/CCECA a fost absorbită de CE (fosta CEE) și fiecare a suferit reforme succesive. Aceasta explică faptul că inclusiv Tratatul UE conține și Tratatul Consolidat al CECO/CECA (până la absorbție), CEE și CEEA.

Este adevărat că Tratatul de Fuziune stabilea că unificarea instituțională reprezintă doar o etapă spre fuziunea celor trei Comunități, dar Tratatul UE din 1992 a ratat șansa de a unifica cele trei Comunități într-una singură, la fel cum a ratat-o și pe aceea de a realiza unificarea competențelor instituționale. Deci unificarea Comunităților și a Uniunii rămâne încă un obiectiv nerealizat și care, dacă se aprobă noul tratat de reformă, poate deveni realitate în anul 2009, oferind Uniunii Europene o mai mare coerență și vizibilitate.

V.3. Unicitatea sistemului instituțional

După adoptarea Tratatului UE din 1992 prin trecerea Curții de Conturi la rangul de instituție (de la cel de organism auxiliar), sistemul instituțional avea cinci instituții: PE, Consiliul, Comisia, Curtea de Justiție și Curtea de Conturi; începând cu 2002, prin apariția BCE, s-a trecut la un sistem de șase instituții.

Ca organisme auxiliare importante erau Comitetul Economic și Social al CE și CEEA, dar și Comitetul Consultativ al CECO/CECA, Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER), Comitetul Regiunilor (CR), Tribunalul de Primă Instanță (care nu este chiar un organism auxiliar, dar nici o instituție de sine stătătoare).

La vremea aceea, BCE nu exista încă, iar Banca Europeană de Investiții (BEI) nu putea fi nici ea considerată o instituție pe deplin comunitară, deși funcționarii săi erau ai Comunităților Europene, iar țelurile sale aveau legătură cu obiectivele comunitare. Chiar și așa, era mai bine definită prin sintagma „entitate publică financiară internațională”. Dacă vorbim despre Uniunea Economică și Monetară, atunci, alături de BCE, trebuie menționate Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC) și Institutul Monetar European (IME), care a existat până în anul 2002, când, odată cu trecerea la faza a III-a a UEM – moneda euro –, a cedat locul BCE.

Fiecare instituție și chiar comitetele auxiliare au creat în jurul lor o „constelație” de comitete și grupuri de lucru *ad hoc* sau permanente. Trebuie remarcat că în art. C TUE se spune: „UE are un cadru instituțional unic ce garantează coerența și continuitatea acțiunilor realizate în scopul atingerii obiectivelor Uniunii”.

Cu toate că se vorbește despre caracterul unic, unele observații se impun:

- deși prin Tratatul UE Curtea de Conturi devine instituție, articolul E TUE nu include Curtea de Conturi între instituțiile UE (apar doar PE, Consiliul, Comisia și Curtea de Justiție);
- chiar dacă avem Comitetul Economic și Social, se menține – pentru CECO/CECA – și Comitetul de Coordonare, care reprezintă interesele socioeconomice din sectorul cărbunelui și al oțelului;
- Comitetul Regiunilor a fost stabilit doar pentru sectoarele acoperite de CEE;
- competențele instituțiilor și ale organismelor auxiliare variază de la o Comunitate la alta;
- TUE a ratat șansa de a completa unificarea structurală instituțională din 1957 (un PE, o Curte de Justiție și un CES comune pentru CEE și CEEA) și continuată în 1965 (Consiliu și Comisie comune), deoarece nu a realizat unificarea competențelor instituțiilor, ceea ce ar fi dus inclusiv la simplificarea funcționării UE și la o mai bună înțelegere a responsabilităților fiecărei instituții de către cetățenii Uniunii.

Altfel spus, cadrul instituțional unic nu este „chiar unic”, deși formula utilizată are sens. Astfel, având în vedere că inclusiv cei doi pilieri interguvernamentali, PESC (art. J TUE) și JAI (art. K TUE) sunt organizați și gestionați de către instituțiile comunitare, la fel ca și pilierul comunitar propriu-zis, CEE, se poate vorbi despre un cadru instituțional unic. Se mai poate spune și că acești trei pilieri fac un tot, Uniunea Europeană având un sistem instituțional unic ce deservește atât pilierul comunitar, cât și pe cei doi interguvernamentali¹.

Pe de altă parte, când este vorba despre cei doi pilieri interguvernamentali, instituțiile comunitare au atribuții diferite față de cele din pilierul comunitar. Astfel:

- Comisia are doar drept limitat de inițiativă, aceasta revenind, în principal, statelor membre;
- Consiliul are putere de decizie (adoaptă Poziții și Acțiuni Comune), rareori aplicându-se regula ponderării stabilită de tratate;
- PE are și el un rol scăzut de control, singura obligație fiind aceea de a fi informat cu regularitate, iar singura sa atribuție de a emite Recomandări și Interpelări;
- Curtea de Justiție este exclusă din judecarea acestor doi pilieri.

Aceasta este starea de fapt care ne-a determinat să afirmăm că sistemul unic nu este chiar unic, fiind mai degrabă un sistem instituțional de „geometrie variabilă”. Un argument în plus în acest ultim sens îl aduce art. J 8 TUE care prevede crearea unui Comitet Politic având atribuții în pregătirea reuniunilor Consiliului PESC, deși exista deja un COREPER, gândit în general pentru reuniunile Consiliului. Mai mult decât atât, pentru pilierul JAI apare, în art. K 4, un Comitet de Coordonare al Înalților Funcționari

1. De dragul exercițiului logic putem presupune că cei doi pilieri interguvernamentali erau gestionați direct de către statele membre, și nu de instituțiile comune, iar o asemenea organizare ar fi fost perfect acceptabilă doctrinar, dat fiind caracterul lor interguvernamental.

(K4) care pregătea și el reuniunile Consiliului JAI ce aveau drept obiect, pe de o parte, cooperarea polițienească și judiciară, domeniu interguvernamental, dar și pe cea prevăzută la art. 100C TCE (vize pentru terți), domeniu comunitar. Este adevărat că, referitor la Comitetul Politic și K4, se spune în tratat că ele desfășoară o activitate pregătitoare și că aceasta nu poate afecta cele prevăzute în art. 151 TCE referitor la activitatea de pregătire și coordonare generală a muncii Consiliilor de către COREPER. Chiar și cu această prevedere, din perspectiva coerenței, cadrul instituțional nu se dovedea a fi mereu unic.

V.4. Originalitatea sistemului și contradicțiile sale

Una dintre calitățile recunoscute ale Comunităților Europene este structura de putere care are patru axe față de bine-cunoscutele trei din sistemele statale clasice. Mai mult decât atât, creșterea numărului instituțiilor comune la șase nu a modificat această realitate. Astfel, dacă în sistemele constituționale democratice propriu-zise există o distribuție exactă a puterilor, în cazul UE distribuția și participarea diferitelor instituții la actul puterii nu sunt atât de precise, cazul Consiliului care împarte executivul cu Comisia sau a Consiliului care împarte legislativul cu PE fiind foarte bine cunoscute. Așa cum arată unii autori, în UE se poate vorbi mai degrabă despre o separare a „funcțiilor”, ceea ce împiedică identificarea unei instituții cu o formă determinată a puterii (Lenaerts, 1988, 1991 ; Louis, 1996, 1986a, 1992). În fond, diferența esențială derivă din natura Comunităților Europene care sunt organizații internaționale și care, deși au o evidentă inspirație constituțională, nu admit întru totul analogii cu structurile statale, nici măcar cu cele federale. Ele nu sunt un stat federal, pentru simplul motiv că nu sunt un stat în general și nici nu și-au propus, prin tratate, să fie.

Comunitățile Europene sunt organizații internaționale datorându-și apariția și existența unor tratate internaționale și regularizând relații internaționale chiar dacă nu într-o formă exclusivă. Acestea fiind spuse, trebuie adăugat că ele nu pot fi comparate cu ușurință nici cu celelalte organizații internaționale, știut fiind că în organizațiile internaționale clasice sau de cooperare, cum mai sunt numite, instituțiile/organismele auxiliare sunt ale statelor membre și reprezintă exclusiv și fără echivoc interesele acestora (cu excepția organelor juridice internaționale sau a secretariatelor generale). În cazul Comunităților Europene, doar una dintre instituții, Consiliul, reprezintă și apără interesul statelor, restul reprezintă și apără interese distincte și superioare celor naționale. La fel se întâmplă și în cazul organismelor auxiliare, doar COREPER reprezentând interesele statale. Altfel spus, în majoritatea instituțiilor și organelor auxiliare ale Comunităților Europene se reprezintă și se apără interese generale, interese comunitare. Diferența vine din aceea că, mai întâi, Comunitățile Europene nu sunt clasice organizații internaționale de cooperare, ci organizații de integrare bazate pe „cedarea” suveranității sau, mai corect spus, pe cedarea exercitării unei părți a suveranității sau, în fine, pe exercitarea în comun a acesteia.

Membrii Comisiei, ai Curții de Justiție și ai Curții de Conturi, ai CES și CR sunt propuși de statele membre, în timp ce membrii PE sunt aleși prin alegeri directe. Și unii și alții însă au în comun obligația de a rămâne independenți față de guvernele statelor care i-au propus și de a nu se transforma în „apărătorii” intereselor naționale. În acest